Burgerrechtenvereniging Vrijbit
Kruisweg 32, 3513 CT
Utrecht
bestuur@vrijbit.nl

Utrecht 26-02-2023

Aan de leden van de Tweede Kamer der Staten Generaal

Onderwerp: Herhaald verzoek om de aanvullende ID-plicht uit Kieswet te doen schrappen

Geachte volksvertegenwoordigers,

Onder het motto 'de aanhouder wint' vragen wij, voor het 15e jaar op rij, uw aandacht voor de bezwaren tegen een aanvullende ID-plicht bij verkiezingen.

> Aanvullend op de persoonlijke, van echtheidskenmerken en persoonsgegevens voorziene stempas, die de kiezer op het woonadres krijgt toegestuurd. En die, *na actie van onze vereniging,* inmiddels niet meer als losse kaart wordt gestuurd, maar per enveloppe wordt verzonden zodat de wetgeving t.a.v. het briefgeheim een praktische oplossing ging bieden tegen het in 2009 geconstateerde onrechtmatig zoekraken van deze post via onbevoegden 'door huisgenoten' en 'zorgpersoneel van bejaardenhuizen').

Telkens weer hebben we u erop gewezen dat de aanvullende ID-plicht geen enkele meerwaarde biedt tegen ID-fraude bij verkiezingen. Simpelweg omdat van verkiezingsfraude middels persoonsverwisseling domweg geen sprake bleek te zijn (zoals onderzoek van de Kiesraad [noot 1] achteraf bevestigde) en geen oplossing bood voor de wèl voorkomende fraude via het ronselen van stemmen *(wat inmiddels – los van de strafmaatregelen- is ingeperkt met het stellen van een limiet op het uitbrengen van volmacht stemmen en koppeling aan het gelijktijdig dienen uit te brengen van de eigen stem).*

> Waarbij we aantekenen dat de aanvullende ID-plicht van meet af aan niet heeft voldaan aan de basisvoorwaarde van doelbinding waaraan wet- en regelgeving dient te voldoen. De werkelijke reden van deze ingevoerde ID-plicht had immers niks te maken met een daadwerkelijk probleem waar het een oplossing voor diende te bieden, maar was enkel bedoeld om ondersteuning te bieden aan de verplichte herinvoering van het persoonsbewijs na de oorlog middels de toen nog niet lang daarvoor inwerking getreden Wet op de Uitgebreide ID-plicht. [noot 2]

Ook hebben we de minister, de Kiesraad en uw Kamer, keer op keer uitgelegd dat de aanvullende ID-plicht in feite een uiterst kwalijke vorm van wantrouwen tegenover de burger vormt, omdat het in wezen betekent dat iedereen die de moeite neemt om aan de verkiezingen deel te nemen in het stemlokaal moet aantonen dat men zich niet voor een ander uitgeeft.

Met als consequentie bovendien dat menigeen die zijn stem komt uitbrengen zonder een (tot 5 jaar verlopen ID-bewijs bij zich te hebben) alsnog door de voorzitter van het stemlokaal geweigerd moet worden[noot 3] om aan de verkiezingen deel te nemen, ondanks de overlegging van de persoonlijke en van een uniek uitgavenummer voorziene eigen stemkaart,.

> De schrijnende gevallen waarin ouders verplicht zijn om hun kinderen aan de hand van een geldig ID-bewijs te identificeren, kinderen hun ouders, buren en geliefden elkaar enz. voeden

tevens het wantrouwen van burgers onderling (en ondermijnen uiteraard het respect voor algemene wet- en regelgeving als personen die de kieslokalen bemensen, eenvoudigweg de ID-plicht niet toepassen op bekenden).

Als derde bezwaar merken we op dat de aanvullende ID-plicht, inmiddels ook al 15 jaar, een systeem van rechtsongelijkheid creëert. Omdat wie de eigen stem wil uitbrengen een geldig ID-bewijs moet tonen, maar voor het uitbrengen van een volmacht stem een kopie van zo'n ID-bewijs voldoet.

Tot slot

Gezien het feit dat inmiddels maatschappij breed erkenning is ontstaan voor de ontwrichtende werking van het (gerechtvaardigde) wantrouwen van een substantieel deel van de bevolking tegenover de overheid zou het onderhand hoog tijd worden om alles in het werk te stellen teneinde dit vertrouwen waardig te zijn en pogen het te herwinnen.

Als vertegenwoordigers van de burgerij kunt u daaraan minstens een bijdrage leveren door het initiatief te nemen om een eind te maken aan het institutionele wantrouwen tegenover iedere kiesgerechtigde. In deze door het doen afschaffen van een wettelijke bepaling die iedere kiesgerechtigde bestempeld als potentieel crimineel die zich voor een ander zou willen kunnen uitgeven.

Alle politieke partijen zijn inmiddels volop in de weer met het voorbereiden van de komende Provinciale Staten- en Waterschapsverkiezingen van maart dit jaar.

Vandaar dat wij u nogmaals de ernst van deze kwestie onder ogen hebben willen laten zien, en u dringend verzoeken om een eind te doen maken aan deze onnutte en contraproductief werkende wetgeving fraude uitwas.

Wij danken u voor uw aandacht en willen u desgewenst vanuit onze sectie 'Kieskeurig' van nadere toelichting voorzien.

Met vriendelijke groet namens het bestuur van Burgerrechtenvereniging Vrijbit.
J.M.T.(Miek) Wijnberg- voorzitter

Bijlagen

- 26-02-2023 Vrijbit verzoek aan de minister van BinZK om aanvullende ID-plicht bij verkiezingen af te schaffen
- Voorbeeldbrief protest tegen aanvullende ID-plicht bij verkiezingen aan de Kiesraad
- Voorbeeldbrief protest tegen aanvullende ID-plicht bij verkiezingen aan de voorzitter van het stemlokaal

Voetnoten

[Noot 1] Publicatie Kiesraad 'Strafbepalingen in het verkiezingsproces- ontstaan, functioneren en toekomst' 12-06-2015
https://www.kiesraad.nl/binaries/kiesraad/documenten/adviezen/2015/06/12/effectievere-bestrijding-misbruik-volmachtregeling/onderzoek-strafbepalingen-in-kieswet-en-wetboek-van-strafrecht.pdf
[Noot 2] De geschiedenis van de identificatieplicht in Nederland 1913-2013 https://www.id-nee.nl/geschiedenis-van-de-identificatieplich.html
[Noot 3] Brochure 'Geldige identiteitsdocumenten
voor gebruik bij de provinciale staten- en waterschapsverkiezingen in 2023'
file:///C:/Users/vrijbit/Downloads/75316_BZK_Brochure%20ID-bewijzen_TG_v1_PDF_A.pdf